

ART3

Ročník IV.
október 2014
číslo 3

www.aku.sk

Štvrťročník Akadémie umení v Banskej Bystrici

**LETO S TVORBOU ŠTUDENTOV
AKADÉMIE UMENÍ**

> s. 6

**BUBLINA AKO PROJEKT
PUTOVNEJ VÝSTAVY**

> s. 8

**ZNÁME OSOBNOSTI
AKO JEDNOTIACI MOMENT**

> s. 12

MÚZY PRIŠLI, AKÝ ROK ICH ČAKÁ?

<< Z otvorenia akademického roka v Divadelnom štúdiu FDU AU

MESIAC OKTÓBER SA NAŠICH MYSLIACH ZAHNIEZDIL ŠTABY MESIAC, V KTOROM DO MESTA POD URPIŇOM OBVYKLE PRICHÁDZAJÚ MÚZY. ANI TEN AKTUÁLNY NEMOHOL BYŤ VÝNIMKOU. VEĎ DIVADELNÉ ŠTÚDIO FDU AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI SA V DUCHU TRADÍCIE STALO PRÁVE V PRVÝ OKTÓBROVÝ DEŇ DEJISKOM SLÁVNOSTNÉHO OTVORENIA AKADEMICKÉHO ROKA 2014/2015 ZA ÚČASTI VIACERÝCH HOSTÍ, PEDAGOGICKÝCH A ĎALŠÍCH ZAMESTNANCOV ŠKOLY AKO AJ ŠTUDENTOV.

Medzi hosťami nechýbala poslankyňa NR SR JUDr. Jana Laššáková, rektorka banskobystrickej UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beata Kosová, CSC., viceprimátorka Banskej Bystrice doc. RNDr. Katarína Čižmárová, CSc. a predsedníčka Správnej rady AU doc. Ing. Mária Seková, PhD. K nim, prítomným spektabilitám a honorabilitám školy a celému auditóriu vôbec sa prihovoril rektor doc. Mgr. art. Matúš Olha, PhD. Slávnostnú atmosféru ouvertúry akademického roka doladilo nielen nežné poetické slovo Mgr. art. Zuzany Laurinčíkovej či hudobné telesá akadémie, ale aj promotor Bc. Marek Rozkoš.

PRÍHOVOR REKTORA DOC. MGR. ART. MATÚŠA OLHU, PHD.:

„Vročenie akademického roka 2014/2015, ktorý práve slávnostne otvárame, naznačuje, že sme aj na našej AU riadne zarezali do 21. storočia. Zároveň si uvedomujeme, že v priebehu tohto akademického roka by sme sa mali dožiť magickej 18-ky našej existencie, ktorá nevdojak evokuje porovnanie k 18-ročnej bytosti, v plnom rozkvetu a zároveň pred zákonom v plnej trestno-právnej zodpovednosti. Možno aj koketujúcej s predstavou, že by bolo načase odísť z domu, kde jej „furt“ niekto niečo prikazuje a vyžaduje, aby si plnila povinnosti, vynášala smeti či nebudaj umyla riad. Prezerajúc si pomyselny album fotografií našej takmer osemnásťročnej histórie sa dnes s blahosklonnosťou dívame, ako sme po prvý raz zdvihli hlávku, urobili prvý krok, ako nám vypadali mliečne zúbky, dostali sme občiansky preukaz. Ale spomíname aj na kadejaké huncútstva, súvisiace s pubertou a vieme presne, kedy sme začali tajne fajčiť. Naša AU je na rozdiel od takto zmýšľajúcej osemnásťky úctyhodnou inštitúciou, ktorá počúva rady starších a vie, že musí zmaturovať a ísť ďalej (narážka na komplexnú akreditáciu, ku ktorej sa dostanem trochu neskôr).

PRVÉ PRIEHRŠTIE HRACHU

Ale teraz vážne. Sme tu sedemnásť rok, napriek osudovým proctvám v duchu „do roka a do dňa“ a na mape slovenských vysokých škôl máme svoje nezastupiteľné miesto, či sa to už niekomu páči, alebo nie. Naši prví absolventi sú v zrelom veku a robia nám dobré meno v Európe – mám na mysli svetadiel, nie nákupné centrum v Banskej Bystrici – ale najmä na Slovensku, keďže sa etablovali mnohí z nich v našich kultúrnych inštitúciách, pre ktoré predovšetkým poslucháčov pripravujeme. Hneď treba dodať, že nevychováme absolventov pre úradu práce, čo potvrdili aj nedávne prieskumy, ktoré boli medializované, lebo v tejto oblasti patríme medzi najefektívnejšie inštitúcie, napriek tomu, že svet kultúry je niekde na chvoste záujmu našej spoločnosti a svet mimobrat-slavskej kultúry až niekde za chvostom. Medzi takmer 1900 absolventmi, ktorí od vzniku AU v roku 1997 úspešne opustili brány našej školy, sa už pomaly črtajú tí, na ktorých pleciah časom spočinie ťarcha vedenia tejto školy.

Ako v každom doterajšom svojom prejave pri tejto príležitosti, ani teraz si neodpustím pasáž, ktorú by som najvýstižnejšie nazval hádzanie hrachu na stenu alebo v hudobnej terminológii lamento, ktoré ale prednesiem v próze a nebudem vás unavovať spevom. Tak teda prvé

priehrštie hrachu. Keď sa vyberiem na slávnostné otvorenie akademického roka na hociktorú slovenskú univerzitu, vždy tam nájdem aj zástupcov ministerstva príslušného odboru, do rezortu ktorého absolventi tej – ktorej školy odchádzajú. U nás sa minister kultúry neobťažoval prísť na slávnostné otvorenie ani raz. Ministerstvo kultúry je dnes, keď väčšina právomocí sa presúva do Bruselu, jedno z najstrategickejších ministerstiev, ktoré má na starosti tak krehký a ohrozený fenomén, akým je slovenská národná kultúra. Do tej sa nám nikto z Bruselu ani Štrasburgu nebude veľmi starať a je iba na nás, Slovákoch, ako si ju budeme peľhať. Hoci sa vo všeobecnosti vyplakáva, že je dnes v kultúre málo peňazí – a kde napokon v štátnom rezorte sú – za oveľa vypuklejší problém považujem, ako asymetricky sa tieto prostriedky prerozdeľujú vzhľadom na jednotlivé regióny Slovenska. Príkladom je aj naša Banská Bystrica. Štát v tomto zabudnutom kúte Slovenska, priamo v jeho srdci, financuje ŠO a niekoľko rokov nekompromisne vzdoruje tlaku, ktorý vytvárame na MK, aby popri už existujúcej opere, ktorá z existencie našej školy jednoznačne ťaží, vytvorilo aj činoherný súbor, ktorý by jednak rozšíril kultúrnu ponuku pre Bystričanov a priláhalé oblasti a zároveň vytvoril dôstojné pracovné miesto pre našich absolventov aj pedagógov v odbore divadelné umenie,

Rektor Matúš Olha

ktorí za svojou umeleckou realizáciou musia putovať do iných krajov a iných miest, a zároveň, aby činohra poskytla škole niečo ako výskumné pracovisko, kde by naši adepti umenia mohli sa dostať do živého kontaktu s praxou, ktorá na nich po absolútoriu čaká. Zaujímavá je aj idea, že by tam poslucháči magisterského stupňa herectva – ale podobne sa to môže týkať aj poslucháčov hudobných interpretačných odborov – bezplatne odpracovali rok – dva v rámci povinnej praxe, pričom by si vytvorili veľmi dobrú pozíciu pre svoje prípadné ďalšie angažmány, lebo za ten čas by vedenie divadla – prípadne hudobného telesa – mohlo oveľa lepšie spoznať spôsobilosť a umelecký talent adepta. Toto je úplne bežným javom u našich vysokoškolských kolegov na lekárske fakultách, ktoré síce formálne spadajú pod ministerstvo školstva, ale bez praxe v nemocnici, ktorá patrí pod iný rezort, si hotového lekára nevieme predstaviť. Tento nápad svojho času ocenili aj na príslušných miestach MŠ či AK, ale jeho realizácia ostala v nedohľadne, hoci práve také systémové riešenie by bolo na ošoh aj pre sociálnu politiku voči mladým ľuďom do 29 rokov, pre ktorých je kľúčovým momentom získať svoju prvú prácu. Mali by ju získať v čo najvhodnejšej inštitúcii, na Slovensku a najlepšie pre nás v Banskej Bystrici. Naše MK sa tvári, že umelecké školstvo patrí pod MŠ a nemá s ním nič do činenia, keď sa medzitým zbavilo väčšiny kultúrnych inštitúcií a delimitovalo právomoci na VÚC či mestá, pod ktorých jurisdikciou sa tieto ustanovizne

scvrkávajú a pomaly umierajú, vyčerpávané zápasom o zabezpečenie elementárnych podmienok pre tvorbu a najmä prílev nových mladých síl, ktoré práve v kontakte so staršími kolegami dozrievajú a preberajú svoj podiel na duchovnej stavbe, ktorú tvorili generácie pred nimi. Ak sa táto kontinuita naruší, prinesie to nedozerné škody pre celý slovenský národ, jeho kultúru a duchovnú zrelosť aj sebavedomie. Kým u výtvarného umelca existuje nádej, že ak ho nepochopia súčasníci, má šancu u generácií, čo prídu po nás, pri dramatickom umení niečo také nie je možné. Divadlo sa deje tu a teraz a k realizácii dramatického diela je potrebné zosúladiť množstvo činností, ktoré potom vyústia v divadelné predstavenie za účasti publika, kde publikum konfrontuje svoje postoje na verejnosti, reakciou na myšlienky, ktoré zaznejú z javiska. Nehovoriac o spoločenskom aspekte, kde sa divadelné predstavenie stáva udalosťou, na ktorej sa utužuje vedomie spolupatričnosti a zároveň podporuje spoločenská konverzácia od klebiet až po vynárajúce sa vízie.

DRUHÉ PRIEHRŠTIE HRACHU

A teraz druhá hrst hrachu. V Banskej Bystrici existuje najväčšia slovenská základná umelecká škola, máme tu už vyše dvadsať rokov konzervatórium aj našu takmer osemnásťročnú AU, teda najvyššie vzdelanie v oblasti umenia, a to hneď vo všetkých možných umeleckých odboroch: hudobnom, dramatickom, filmovom aj výtvarnom. Takýmto diapazónom ume-

leckého školstva sa na Slovensku môže pochváliť iba naše hlavné mesto a my. Na druhej strane tu chýbajú na rozdiel od Bratislavy inštitúcie, ktoré by tento potenciál, obsiahnutý v umeleckom školstve Banskej Bystrice, vedeli zužitkovať. Divadlo je neodmysliteľným atribútom mesta a najmä veľkomesta, ku ktorým sa v našich slovenských podmienkach ráta aj Banská Bystrica, lebo je sídlom župy, má bohaté kultúrne tradície a množstvo dramatikov, ktorí sa buď v Bystrici a jej okolí narodili, alebo tu pôsobili. Toto prostredie je jednoducho nabité divadlom a kultúrou. S výnimkou Trenčína, kde nemajú ani operu, ale majú tam Generálny štáb armády SR, zdobi činohra každé slovenské krajské mesto. Oveľa menšie mestá na Slovensku majú svoje činoherné súbory - Zvolen, Nitra, Žiliny, Martin či Spišská Nová Ves. Podobná situácia je aj v oblasti symfonickej hudby. Tak Bratislava, Košice ako aj Žilina disponujú už niekoľko desiatok rokov filharmonickými orchestrami, financovanými priamo štátom. V Bratislave je na dôvažok orchester Slovenského rozhlasu. U nás okrem príležitostných vystúpení orchestra ŠO, ktoré sú v poslednom čase zriedkavé, takéto teleso nemáme a nedisponujeme tu ani priestorom, kde by aktivity podobného charakteru mohli prebiehať. V krajnom prípade sa k tomuto účelu využívajú chrámy rímskokatolíckej aj evanjelické, Dom kultúry je v súkromných rukách a už niekoľko rokov verejnosti neprístupný.

pokrač. na s. 4 >>

TRETIE PRIEHRŠTIE HRACHU

Túto neľahkú situáciu by nám mohlo pomôcť vyriešiť rekonštrukcia kaštieľa Radvanských, ktorý je už bezmála štvrtstoročie pre širšiu verejnosť uzatvorený a po poslednom nájomníkovi Štátnom archíve chátra v obklúčení parku a sídliska Radvaň. Práve jeho rekonštrukcia a otvorenie širokej banskobystrickej verejnosti, kde by v prvom rade mali priestor na prezentovanie svojich aktivít poslucháči, ale aj pedagógovia školy, by podstatným spôsobom riešila priestorové možnosti pre kultúrne podujatia v Banskej Bystrici. Práve z tohto dôvodu sme sa pred rokom podujali na AU prispôsobiť tento priestor potrebám bystrickej kultúrnej verejnosti a z verejných zdrojov, zdôrazňujem, že nie z obmedzených finančných prostriedkov, ktorými disponuje AU, zrekonštruovať tento priestor pre koncerty, divadelné predstavenia, výstavy a ďalšie kultúrne aj spoločenské podujatia. Tento proces je nemysliteľný bez koordinácie s mestom, ktoré je vlastníkom objektu a ako ukázal uplynulý rok, práve tento fakt nám bráni v prístupe k finančným zdrojom potrebným na jeho rekonštrukciu.

Nebudem už ďalej unavovať špecifikami prepojenia na prax našich umeleckých odborov, dovoľte mi len povzdychnúť, že spolupráca s najbližšími divadelnými inštitúciami vo Zvolene, Martine, či Žiline, ale aj so ŠO v Banskej Bystrici je takpovediac jednosmerná. Znamená to, že si na nás spomenú, keď potrebujú oni niečo od nás, zväčša hercov externistov do produkcií, ktoré prevyšujú ich personálne možnosti. V opačnom prípade je naše volanie po spolupráci hlasom volajúceho na púšti. Výnimkou z tohto modelu je snáď iba spolupráca so Spišským divadlom v Spišskej Novej Vsi, kde už podstatná časť súboru je tvorená z našich absolventov herectva a pravidelne sa tam vytvárajú podmienky aj pre absolventské réžie našich poslucháčov dramaturgie či réžie.

Ako vždy na tomto mieste zvyknem pripomenúť aj pozoruhodné aktivity, či úspechy, ktoré naši poslucháči, ale aj pedagógovia dosiahli v poslednom čase. Či už ide o ich zapojenie do výmenného programu Erasmus, kde už niekoľko rokov sme v prepočte na veľkosť školy – približne 600 študentov – v množstve vyslaných poslucháčov jedni z najaktívnejších medzi slovenskými univerzitami. Pravidelne, tohto roku už po piaty raz, organizujeme medzinárodný festival vysokých divadelných škôl Artorium za účasti škôl z Čiech,

Poľska, Srbska, Slovenska a Španielska. Pozoruhodné sú aktivity FVU so zahraničnými partnermi v Poľsku, Fínsku aj v iných krajinách v neposlednom rade aj výrazné úspechy našich filmárov v medzinárodných súťažiach, ale aj ohlas ich tvorby po odvysielaní v STV či predtým na TA3. Nedá mi na tomto mieste nespomenúť medzinárodnú teatrologickú konferenciu Dnes a tu, venovanú pamiatke, spisovateľa, dramatika a bystrického rodáka, profesora Petra Karvaša, ktorá v novembri 2013 zaznamenala už svoj desiaty ročník. Jej úvod poctil svojou návštevou aj minister školstva, čo bolo v histórii školy prvou návštevou tak významného hosťa na pôde akadémie. Výstupom konferencie sú objemné zborníky publikovaných príspevkov, ktorými sme obťažkali šéfa akreditačnej komisie profesora Čarného pri jeho návšteve našej školy v máji tohto roku. To bol zhruba obsah jednej väčšej igelitky, do druhej sme pribalili naše publikačné výstupy za uplynulý akademický rok a do ďalších dvoch publikácie, CD-čka z FMU a bulletinu z výstav a publikácie, ktoré majú pôvod na FVU. A to sme sa dotkli témy, ktorá rezonuje nielen na akademickej pôde, ale takpovediac v celej spoločnosti. Komplexná akreditácia? Tak ako všetky verejné a štátne vysoké školy ani nás neminula už toľko spomínaná, preklínaná po kvalite slovenského vysokého školstva vďaka ostro poškuľujúca komplexná akreditácia, ktorá aj nás zahltila svojou bezbrehou administratívou, čo museli v priebehu minulého školského roka zvládnuť zodpovední funkcionári školy, ale aj všetci pedagógovia AU, aby sme napokon 2. júla tohto roku mohli konštatovať, že celý požadovaný elaborát, rátajúci v našom prípade bezmála tisícku strán, prešiel systémom a naplnil databázu ministerstvom školstva k tomuto účelu špeciálne zriadenú. Len pre vašu presnú informáciu, stalo sa tak v spomínaný júlový deň o 15.58 stredoeurópskeho letného času. Všetkým, ktorí sa bez vidiny mimoriadnej odmeny pustili do vyplňania nekonečného množstva formulárov, podkúť iba žižkovým heslom: „*Nepřátele se neležejte, na množství nehleďte!*“, ďakujem. Pre nás bude dôležitý aj jeden deň z prvého novembrového týždňa. V ten deň totiž zavíta na našu školu pracovná skupina AK pod vedením profesora Čarného, ktorá nás bude na tvári miesta konfrontovať s tým, čo uvádzame v spomínaných materiáloch. V pracovnej skupine, ktorá bude hodnotiť naše výsledky, sú ľudia z konkurenčných vysokých umeleckých

škôl, ktoré si dávajú veľký pozor, aby im konkurencia v Banskej Bystrici nevyrástla príliš rýchlo. O jej objektívnosti sme sa mali možnosť presvedčiť pri žiadosti o habilitačné a inauguračné konanie pre FVU, ktorú poctivo pripravovali na fakulte niekoľko rokov, kde spĺňame všetky stanovené kritériá, až na to, že v tej chvíli, keby sme boli v stave habilitovať a inaugurovať svoje vlastné kádre, prestali by sme byť závislí na bratislavskej partnerskej škole. Keď sme teda predložili spomínaný materiál, obula sa pracovná komisia, pozostávajúca výhradne z pedagógov konkurenčných škôl a z výtvarníkov, takmer do nohy vyznávajúcich konceptuálne umenie, do jedného z garantov a spochybnila jeho medzinárodnú akceptovateľnosť aj zameranie, že je vďaka skôr úžitkovým výtvarníkom, než voľne tvoriacim umelcom a tento subjektívny a ničím nepodložený argument postačil k tomu, aby našu žiadosť zmietla AK zo stola. Na MŠ sme vzniesli námietku a celý proces sa na zásah ministra školstva opakoval, žiaľ, s rovnakým výsledkom. Napriek spomenutým výhradám k rozhodovaniu AK sme pripravení svoje pozície obhajovať, lebo veríme, že kvalita nie je iba v množstve gigabajtov odoslanej správy a v jednodňovej návšteve pracovnej skupiny AK na tvári miesta, ale aj v neprehliadnuteľných množstvách našich úspešných absolventov, ktorí v kritických podmienkach, ktoré panujú na Slovensku v oblasti kultúry, s vypätím všetkých síl snažia sa zachovať kontinuitu kultúrneho vývoja.

A keďže prejav sa patrí ukončiť niečím pekným a povzbudzujúcim, dovoľm si využiť túto príležitosť, aby som takto verejne poďakoval už pomaly odchádzajúcej pani rektorke UMB Dr. h. c. prof. PhDr. Beate Kosovej, CSc. za jej pomoc pri budovaní našej AU a jej etablovaní sa v slovenskom univerzitnom prostredí, či už ako členke našej vedeckej rady, ale aj za korektný spôsob, akým sme spolu riešili trecie plochy, ktoré sa občas objavili aj medzi našimi univerzitami či kritické pripomienky pri budovaní hodnotových kritérií pre našich docentov a profesorov.“

(r)

foto: Vlado Bahýl, archív

SPRÁVA O STAVE VYSOKÉHO ŠKOLSTVA NASTAVILA ZRKADLO

MINISTERSTVO ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR KAŽDOROČNE VYPRACÚVA A ZVEREJŇUJE VÝROČNÚ SPRÁVU O STAVE VYSOKÉHO ŠKOLSTVA. PREDNEDÁVNOM UZRELA SVETLO SVETA SPRÁVA ZA ROK 2013. PRVÚ ČASŤ MATERIÁLU TVORÍ SPRÁVA O ČINNOSTI VYSOKÝCH ŠKÔL V ROKU 2013. JE ZAMERANÁ NA PLNENIE ICH HLAVNÝCH ÚLOH V OBLASTI VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA, V OBLASTI VYSOKOŠKOLSKÉJ VEDY A TECHNIKY, V OBLASTI ROZVOJA A V OBLASTI SOCIÁLNEJ PODPORY ŠTUDENTOV. DRUHÁ ČASŤ JE VENOVANÁ HOSPODÁRENIU VEREJNÝCH VYSOKÝCH ŠKÔL. SPRÁVA JE DOPLNENÁ PODROBNOU TABUĽKOVOU PRÍLOHOU. SPRÁVA SA ZAOBERÁ LEN VYSOKÝMI ŠKOLAMI V PÔSOBNOSTI REZORTU MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, TEDA VEREJNÝMI VYSOKÝMI ŠKOLAMI A SÚKROMNÝMI VYSOKÝMI ŠKOLAMI, SČASTI ZAHRANIČNÝMI VYSOKÝMI ŠKOLAMI. ČO Z NEJ VYPLÝVA?

V POSLUCHÁRŇACH MENEJ ŠTUDENTOV

Najsamprv uveďme, že počet študentov verejných vysokých škôl, medzi ktoré sa zaraďuje aj Akadémia umení v Banskej Bystrici, klesá. Príčinou nie je ani tak strata záujmu, skôr demografický vývoj. Medziročne sme zaznamenali zníženie počtu študentov na vysokých školách na 188 885 študentov (pokles o 11 858 študentov, teda o 5,91 %). Verejné vysoké školy zaznamenali medziročný pokles počtu študentov o 8 220, na súkromných vysokých školách počet študentov klesol o 3 638 poslucháčov. Vysoké školy zaevidovali tiež najnižší počet prihlášok za ostatných desať rokov. Primárny záujem ostáva naďalej pri spoločenských vedách. Z pohľadu všetkých odborov sa humanitným smerom venovalo až 57 percent študentov. Priemerný plat vysokoškolského učiteľa dosiahol vlni 1 245 eur, čo je o 3,9 percenta viac ako v roku 2012. Prezident republiky v minulom roku vymenoval 104 profesorov. Najväčší podiel (17,6 percenta) na celkovej počte registrovaných publikačných výstupov zaznamenala Univerzita Komenského Bratislava.

AKO OBSTÁLA NAŠA ŠKOLA?

Najväčší podiel doktorandov z počtu študentov vysokej školy mala Akadémia umení v Banskej Bystrici (12,4 percenta), najmenší Univerzita J. Seleyho v Komárne (1,7 percenta). Ďalšie relevantné údaje z pohľadu Akadémie umení: Počet študentov spolu (denná a externá forma štúdia): 583. Počet absolventov spolu: 188. Vymenovaní profesori v roku 2013: 1. Počet výskumných projektov a objem finančných prostriedkov poskytnutých na ich riešenie vnútorným grantovým systémom VEGA v roku 2013: 1 projekt – 0 €. Počet výskumných projektov a objem finančných prostriedkov poskytnutých na ich riešenie vnútorným grantovým systémom KEGA: 8 projektov – 25 622 €. Počet publikačných výstupov podľa CREPČ spolu: 155. Počet poberateľov sociálnych štipendií: 83 poberateľov, objem finančných prostriedkov poskytnutých z MŠ na sociálne štipendia: 222 610 €, objem finančných prostriedkov vyplatených študentom na sociálne štipendia: 162 915 €. Ubytovacia kapacita školy v rokoch 2011: 136, 2012: 136, 2013: 136 lôžok. Výsledok hospodárenia AU v roku 2013: výnosy 4 674 450, náklady 4 667 663, výsledok hospodárenia: + 6 787 €.

(b, zdroj: internet)

AKREDITÁCIA A ČO S TÝM SÚVISÍ

AKO SME UŽ AVIZOVALI AJ V NAŠOM ŠTVŔTROČNÍKU, PRVÉHO JÚLA TOHTO ROKU ODOVDALA NAŠA ŠKOLA SPIS KOMPLEXNEJ AKREDITÁCIE. TENTO PROCES POTRVÁ ZHRUBA JEDEN ROK, POTOM BY SME SA MALI DOZVEDIEŤ, AKÝ JE VÝSLEDOK.

PRIVÍTAME PRACOVNÚ SKUPINU

„Podľa informácií z akreditačnej komisie zavíta pracovná skupina do našej školy v týždni, ktorý sa začína 3. novembrom, na povinný prieskum na tvári miesta,“ avizuje rektor AU Matúš Olha. Profesor Ladislav Čarný ako člen akreditačnej komisie za oblasť umenia navštívil školu v tejto súvislosti už v máji a približne v čase

pred prázdninami 2015 sa dozvieme, ako akreditácia dopadla. Pre zaujímavosť, prednedačnom sa opätovným predsedom a členom Akreditačnej komisie (AK) stal Ľubor Fišera. Vláda zároveň vymenovala nového podpredsedu komisie, ktorým sa stal Juraj Šteňo. Dodajme, že AK sleduje, posudzuje a hodnotí kvalitu vzdelávacej, výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti vysokých škôl a napomáha jej zvyšovaniu. Svoju činnosť podľa zákona začala 1. septembra 2002.

UPLATNENIE V PRAXI

S touto témou súvisí aj informácia o zrealizovanom prieskume uplatniteľnosti poslucháčov v praxi. Banskobystrická

Akadémia umení z neho vyšla popri bratislavských vysokých školách ako jedna z najúspešnejších na Slovensku, pokiaľ ide o pomerne nepopulárne napĺňanie úradov práce... Spoločnosť Profesia už niekoľkokrát po sebe pripravila rebríček úspešnosti vysokých škôl a univerzít podľa toho, aký záujem majú zamestnávateľia o absolventov jednotlivých škôl. Prieskum ukázal, že absolventi z Banskobystrického kraja majú lepšie šance ako napr. absolventi z Košického kraja. Stále platí, že najmenej nezamestnaných produkujú umelecké školy.

(b, zdroj: Profesia.sk)

LETO S TVORBOU ŠTUDENTOV AKADÉMIE UMENÍ

Nepreháňame – filmová tvorba študentov banskobystrickej Akadémie umení sa počas tohto leta šírila celým Slovenskom! Počas letných mesiacov sa v Televízii Z (www.tvz.sk), ktorá má pokrytie po celom Slovensku, cyklicky vysielali filmy našich študentov. Diváci mohli sledovať novšie i staršie filmy z našej dielne.

Otisky

SPOLUPRÁCA BUDE POKRACOVAŤ

Potvrdením úspechu tejto novej spolupráce bolo, že protagonistov filmu začali ľudia spoznávať v mestskej hromadnej doprave nášho hlavného mesta... Diváci televízie TV Z mohli počas prázdninových mesiacov vidieť filmy *Na hrane* (r. Lubomír Viluda & Ivan Kršiak), *Kde je?...* (r. Agnes Dimun), *Recyklátor* (r. Erik Praus), *Slameníkové zeme* (r. Peter Kováč), *Strašiak* (r. Alžbeta "Harry" Gavendová), *Kino svet* (r. Marek Janičík), *Chytený v sieťi* (r. Matej Ligac), *Letokruhy* (r. Kristína Rigová), *Filmárovce alebo Čachtice 1961* (r. Kristína Klimeková), *My tu ňeška zá-bavu hráme* (r. Michal Kočiš), *Sledge hokej* (r. Matej Ligac), *Ja a Lucia* (r. Peter Komár), *Mama, nerieš to...* (r. Martin Fusek), *Dotyky* (r. Šimon Horna), *Otisky* (r. Růžena Rausová & Stanislav Králik) a *Zhrdzavené mesto* (r. Stanislav Králik & Růžena Rausová). Spolupráca s TV Z a Akadémiou umení bude určite pokračovať!

FILMOVÉ PREHLIADKY A FESTIVALY

Leto sa nieslo aj v znamení prehliadok. Naši absolventi, ktorí si založili občianske združenie *Living documentary*, organizovali 4. a 11. augusta 2014 v letnej čítárni Kino u Červeného draka v Bratislave prehliadku našich filmov. 4. augusta 2014 boli odpremietané filmy z DVD výberovky The Best of Academy of Arts, Banská Bystrica, ktorú sme úspešne vďaka podpore Audiovizuálneho fondu Slovenskej republiky vydali v školskom roku 2013/2014: *Kde je?...* (r. Agnes Dimun), *Recyklátor* (r. Erik Praus), *Kino svet* (r. Marek Janičík) a *Otisky* (r. Růžena Rausová & Stanislav Králik). 11. augusta 2014 boli odpremietané filmy *O koliesko menej* (r. Alžbeta "Harry" Gavendová), *To pravé orechové* (r. Simona Schurdáková), *Ja a Lucia* (r. Peter Komár) a *Filmárovce alebo Čachtice 1961* (r. Kristína Klimeková). Prehliadka sa tešila veľkej diváckej účasti a chystajú sa ja jej jarné pokračovania.

DVE HLAVNÉ CENY Z OSTRAVY

Dobre správy prišli aj zo zahraničia. Obrovský úspech sme zaznamenali na 8. ročníku Medzinárodného festivalu študentských filmov Ostrava Picture 2014, kde Akadémia umení získala hneď dve hlavné ceny za snímky *Filmárovce alebo Čachtice 1961* (r. Kristína Klimeková), realizácia projektu bola podporená Audiovizuálnym fondom Slovenskej republiky a tiež za film *Otisky* (r. Růžena Rausová & Stanislav Králik), ktorý má na svojom konte už viacero zahraničných i domácich ocenení. Na tvorcov oboch filmov sme veľmi hrdí! Film *Ja a Lucia* (r. Peter Komár) bol medzinárodnou komisiou vybraný do súťažnej sekcie 21. ročníka Medzinárodného festivalu dokumentárnych filmov ASTRA FILM, Rumunsko ako jediný film zo Slovenska! Film zabojuje o cenu počas festivalu, ktorý sa koná 6.–12. októbra 2014. Oficiálny zoznam súťažných filmov nájdete tu: www.astrafilm.ro/films-2014.aspx. Držíme nádejnému mladému režisérovi Petrovi Komárovi palce a už teraz sa tešíme z jeho úspechu!

Ja a Lucia

Ostrava pictures, odovzdávanie diplomu za film
Filmárovec alebo Čachtice 1961

Na slovenskej festivalovej pôde naši tvorcovia reprezentovali na 9. ročníku Medzinárodného filmového festivalu Cinematik Piešťany, ktorý sa konal v septembri t. r. Zaraduje sa medzi najväčšie filmové podujatia na Slovensku. Vznikol v roku 2006 a každoročne prináša vyše 70 celovečerných a množstvo krátkometrážnych filmov s dôrazom na európsku i slovenskú kinematografiu. Jedným z cieľov festivalu, ktorého čestnou riaditeľkou je od jeho vzniku herečka Božidara Turzonovová a umeleckým riaditeľom Vladimír Štric, je podpora slovenskej kinematografie, čo zarezovalo aj na 9. ročníku. Jeho návštevníci mohli vidieť viac ako stovku snímok v dvoch súťažných a vo viacerých nesúťažných sekciách. Tou hlavnou je Meeting Point Europe, ktorá na základe hlasovania mladých európskych kritikov udeľuje cenu Meeting Point Europe Award za najlepší európsky film uplynulého

roka. V bohatom programe festivalu si svoje miesto našli aj krátke študentské filmy Akadémie umení v Banskej Bystrici z tohtoročnej produkcie v celkovej dĺžke 104 minút: *Don Quijote z Považia* (21 min., réžia: Marek Pupák – sonda do života stredoškolského učiteľa, ktorý venuje celú svoju energiu a čas do boja s neporaziteľným súperom – korupciou), *Jem* (10 min., réžia: Lucia Bušfyová - dobrovoľné odopieranie si jedla počas určitej doby je spoločnosťou vnímané buď ako nebezpečný hazard zo zdravím, alebo ako zázračný akt, pri ktorom sa očistí nielen telo), *My sem patríme* (19 min., réžia: Michal Kočiš – nezisková organizácia Animus Apertus sa snaží začleniť odchovankyne detských domovov do spoločnosti a okrem toho, že chcú dať dievčatám prácu v krajčírskych dielni, prostredníctvom divadelného predstavenia sa snažia vypovedať ich príbehy), *Pouličné spektrum*

(14 min., réžia: Ivona Lichá – témou filmu je nevšímavosť a ľahostajnosť ľudí voči okoliu, pričom prostredníctvom svetov hlavných protagonistov film poukazuje na odlišné pohľady každého z nás na tú istú vec), *Svätenie* (40 min., réžia: Peter Gábor – tragikomédia o živote jedného homosexuálneho páru, keďeden z nich sa chce stať farárom, zatiaľ čo druhý sa s tým snaží vyrovnat). Filmy *Pouličné spektrum* a *Svätenie* boli podporené Audiovizuálnym fondom Slovenskej republiky. Premietanie filmov na festivale Cinematik sa uskutočnilo za osobnej účasti režisérrov.

(mb, in)
foto: aa

NA MARGO NEVŠEDNEJ MYŠLIENKY DVOCH SLOVENSKÝCH VÝTVARNÝCH ZDRUŽENÍ

BUBLINA AKO PROJEKT PUTOVNEJ VÝSTAVY

**Galéria S.V.U. Mánes Diamant,
Spálená 82/ 4, 110 00 Praha 1 – Nové Město. 7. 8. 2014 – 28. 8. 2014.**

Kurátorky výstavy:

Eva Masaryková, Maja H. Nepšinská, Karin Patúcová Lunterová.

Vystavujúci autori Resculpture.sk:

Andrej Csillag, Katarína Galovič Gáspár, Roman Hrčka, Martin Kubina, Bohuš Kubinský, Jozef Kurinec, Peter Machata, Eva Masaryková, Martina Matúšová Zimanová, Karin Patúcová Lunterová, Ivan Patúc, Dušan Rychtárik, Ivana Sláviková, Jozef Suchoža, Róbert Szittay, Martin Ščepka, Peter Šelc.

Vystavujúci autori Aura:

Hany H. Kašíčková, Kata Kissoczy, Jana Machatová, Viktoria Münzker, Mária H. Nepšinská, Kristýna Španihelová, Tatiana Warenichová.

BUBLINA JE, KEĎ...

Výstavný projekt Bublina je projektom putovnej výstavy, ktorý vznikol ako spoločná myšlienka dvoch slovenských výtvarných združení: Resculpture.sk, Asociácie sochárov a Združenia šperkárov Aura. Premiérovou prezentáciou v roku 2012 bol projekt zaradený do viacročného programu Slovenskej výtvarnej únie, v spolupráci s výtvarnými úniami Litvy a Lotyšska, formou migrujúcich výstav.

„Po vzore ruských predvižnických výstav z 19. storočia sme predstavili komornejšie formy sochy a expanzívnejšie podoby súčasného šperku do vzdialeného kultúrneho priestoru Pobaltia: do galérie Arka vo Vilniuse a ďalej do galérie Lotyšskej výtvarnej únie v Rige.“ (E. M.) Pôvodný názov Burbulas / Bubble / Bublina / Burbulis lingvisticky obsahoval viaceré miesta prezentácií (litovská, slovenská a lotyšská verzia toho istého slova „bublina“, anglická verzia bola použitá pre svoju všeobecnú zrozumiteľnosť).

„Bublina je téma, ktorú spracovávame s myšlienkami o ilúzii, predstave, fáme, klebete. Asociuje uzavretý tvar všehomíra, oblý zmysel, meditačnú guľičku. Tiež spomienku a osobné histórie, ale aj mediálnu bublinu, zavádzanie, dezinterpretáciu.“ konštatuje jedna z kurátoriek výstavy. Jednotliví zúčastnení výtvarníci predstavili rôzne materiálové aj interpretačné riešenia spoločnej témy. Pretavením myšlienky cez materiál sa prihovárajú divákovi prostredníctvom kovu, sadry, dreva, papiera, textilu, keramiky, gumy a rôznych podôb plastu, aj v podobe ready - made objektov a 3D tlačí. Spoločného menovateľa vo viacerých prácach autorov zo sochárskeho združenia Resculpture.sk nachádzame v téme rodiny. Rodina ako príbeh s pamäťou niekoľkých generácií (Bohuš Kubinský), rodina ako pamätník rodinnej histórie v podobe osobného oltára (Eva Masaryková), či ako spomienky a odkazy konfrontované prostredníctvom motívov fotiek z rodinných albumov (Jana Machatová,

Karin Patúcová Lunterová). Už v kritickeshej podobe odkazujú objekty na myšlienku nového domova (Martin Kubina), všeobecne budovania ako takého (Jozef Kurinec). Tu sa dostávame až k otázkam sebaspytovania vo forme textu (Ivana Sláviková), sebasjúmania vlastnej telesnosti deformovaním kaučukových autoportétov (Martina Matúšová Zimanová), reflexií tela a odkazov s ním spojených (Roman Hrčka, Róbert Szittay). Na druhej strane je práca sochára primárne viazaná k hmote či už reálnej, alebo fiktívnej, a k priestoru. Tak mnohé interpretácie narábajú dominantne s hmotnou samotného materiálu (Katarína Galovič Gáspár, Peter Machata, Peter Šelc), niekedy do podoby pripomínajúcej báseň (Karin Patúcová Lunterová), neznámu krajinu (Ivan Patúc), kvet púpavy (Dušan Rychtárik) alebo vyabstrahované zviera (Martin Ščepka). Samotný priestor krajiny – priestor architektúry sa stáva apropriovanou časťou intervencie vlastných myšlienok vo forme akcií, dokumentovaných na digitálnej tlači

Z vernisáže výstavy

(Martin Kubina, Jozef Suchoža), aj formou projektu, pohrávajúcim sa s paradoxami života (Andrej Csillag).

Vystavujúci autori zo šperkárskeho združenia Aura predstavujú kritický postoj k téme: ku konzumnosti našej spoločnosti (Hany H. Kašíčková), neekologickému správaniu, ktoré vedie k zničeniu si vlastného prostredia (Maya H. Nepšinská). Stratégia realizácií siaha po recyklovaní existujúcich odpadov (Kata Kissoczy), k privlastneniu si predmetnej reality v podobe bulvárnych stránok a jej následnej manipulácii do podoby objektu (Tatiana Warenichová). Dokonca aj bublinky, oslavujúce zázraky prírody, sú uzavreté v sklenených nádobkách, izolované od nášho života (Viktória Münzker).

AKO PREPOJENIE VIACERÝCH PRIESTOROV

Výstavná prezentácia v sebe zahŕňa aj koncepciu lokálnej – miestnej bubliny, ktorá v galaktickom prostredí funguje ako medzipriestor – dutina. Prechádza ňou naša slnečná sústava. Výstava sa sama stáva návštevníkom v priestore galérie. V horizontoch asociácií by sme mohli termín preniesť teritoriálne, vnímať bublinu ako prepojenie viacerých priestorov (galerijných, krajinných, ale aj vnútorných, osobných...).

Pre tento rok Bublina expandovala do priestorov Galérie S.V.U. Mánes Diamant, ktorú za obe združenia otvorila 6. augusta 2014 o 18. hod Eva Masaryková so slovami: **„Prenášaním, transportom, hostovaním teleportujeme aj myšlienky a asociácie svojej doby a prostredia, ktoré rezonujú na novom mieste.“**

Výstavu podporila dlhoročná spolupráca a výstavná reciprocita S.V.U. Mánes so Slovenskou výtvarnou úniou, transport výstavy poskytol Slovenský inštitút v Prahe. Výstavu návštevou vernisáže poctil slovenský veľvyslanec v Prahe Peter Weiss s manželkou. Pražskú reprízu výstavy Bublina venujeme ad memoriam honorandam nedávno zosnulého, nášho kolegu a kamaráta, spoluvystavujúceho sochára Dušana Rychtárika.

(em, kpl)
foto: a. a.

UMELECKÁ REZIDENCIA S MEDZINÁRODNOU ÚČASŤOU

PRVÝ ROČNÍK UMELECKEJ REZIDENCIE SA USKUTOČNIL V SEPTEMBRI V HONTIANSKYCH TRSTĀNOCH. REZIDENCIA VZNIKLA AKO EXPERIMENT SPOLUPRÁCE MEDZI SLOVENSKÝMI UMELCAMI – ABSOLVENTMI AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI A UMELCAMI Z VEĽKEJ BRITÁNIE.

Organizátormi boli odborná asistentka Mgr. art. Katarína Czikorová, ArtD., ktorá vedie predmety grafický dizajn a digitálne technológie, a súčasný doktorand Mgr. art. Stanislav Piatrik, pôsobiaci na katedre grafiky fakulty výtvarných umení. Kurátorom celého projektu bola anglická umelkyňa Rekha Sameer, ktorá stojí aj za výberom samotných umelcov. Pozvaní umelci – Rebecca Meanley - Eyre, Ann Caroline Rapstoff, Joanna Elizabeth Thomas, Elizabeth Sheridan a Veronika Shimanovskaya – tvorili v Hontianskych Trstānoch šesť dní. Svojimi prácami reagovali na konkrétne prostredie slovenskej dediny, kde pracovali s miestnymi materiálmi,

Pohľad na výstavu v kultúrnom dome Hontianske Trstany

charakteristickými pre túto lokalitu. Rezidencia tak priniesla zaujímavý pohľad na výtvarné umenie na jednej strane v konfrontácii s lokálnymi umelcami, na strane druhej diskusiami so samotnými

obyvateľmi pri prezentovaní jednotlivých umeleckých výstupov v kultúrnom dome.

(r)

foto: Stanislav Piatrik

ARTORIUM DO ROKA A DO DŇA OTVÁRA NÁRUČ

AJ V TOMTO ROKU SA PEDAGÓGOVIA A ŠTUDENTI FAKULTY DRAMATICKÝCH UMENÍ AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI PODUJALI PRIPRAVIŤ MEDZINÁRODNÉ MEDZIODBOROVÉ PODUJATIE ZA ÚČASTI VYSOKÝCH UMELECKÝCH ŠKÔL POD NÁZVOM PROJEKT ARTORIUM.

PROSPEŠNÁ KONFRONTÁCIA

Piaty ročník podujatia sa uskutoční 16. – 19. októbra, teda do roka a do dňa od minulého roka, na pôde FDU. Projekt je venovaný prezentácii divadelných inscenácií, filmovej tvorbe európskych vysokých umeleckých škôl, výtvarnému

a hudobnému umeniu a kreatívnym dielňam. Zámerom fakulty dramatických umení AU ako hlavného usporiadateľa projektu je ponúknuť mladým ľuďom priestor na umeleckú tvorbu, na jej prezentáciu a konfrontáciu tvorivých postupov a výsledkov v rámci tvorby európskych vysokých umeleckých škôl a zároveň povzbudiť záujem o umeleckú produkciu v regióne. Projekt Artorium teda ponúka tvorivý priestor študentom, pedagógom a umeleckej obci mesta na konfrontáciu a percepciu umeleckej tvorby rôznych žánrov, ktorá vznikla na pôde Akadémie umení v Banskej Bystrici

a pôde prizvaných vysokých umeleckých škôl v ostatnom akademickom roku: Akadémii umení v Banskej Bystrici (SR), Akadémii muzických umení Praha (ČR), Univerzitetu u Novom Sadu – Akademiji umetnosti (Srbsko), Akadémii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie (Poľsko) a School of Dramatic Art of Murcia (Španielsko). Bližšie informácie o programe podujatia nájdete vo fermane divadla.

(b)

NA ČO SA MÔŽEME TEŠIŤ?

NEBUDE OD VECI PRIPOMENÚŤ SI, ČO NÁS V NAJBĽIŽŠOM ČASE ČAKÁ A NEMINIE. NAJPRV SI PRIPOMENIEME KULTÚRNE DEDIČSTVO JOZEFA GREGORA TAJOVSKÉHO, JEDNÉHO Z VELIKÁNOV SLOVENSKEJ DRAMATICKEJ SPISBY, KTORÉHO ODKAZ JE NADČASOVÝ A PÚTAVÝ.

OD SLUBOV PO VÝSTAVU ATELIÉRU MALBY

12. októbra je totiž na programe premiéra inscenácie *Sluby*, pričom túto jednoaktovku našťudovali naši protagonisti FDU v troch variantoch pod režijným vedením Matúša Olhu, Dany Turanskej a Janky Ovšonkovej. Pre zaujímavosť, hra vyšla ešte v roku 1898 a autor ju neskôr rozpracoval, aby v roku 1900 vyšla ako *Ženský zákon*. Scéna bude dielom bratského dua Jaroslava a Miroslava Daubravovcov. „Inscenácia *Tajovského Slubov* v mojej réžii má tendenciu uberať sa smerom insitného divadla. Pôjde teda o akési naivné „ochotnícke teatro“, ktoré sa však snaží čo najviac priblížiť profesionálnemu, alebo, ako ochotníci radi hovoria, poloprofesionálnemu divadlu. Avšak tí, čo niekedy

robili s ochotníckym divadlom, vedia, že úsilie sa stretáva veľakrát s prekážkami, ktoré zvyčajne tento typ zásluhnej ľudskej aktivity máva. Vzniká akási nedokonalosť, ktorá sa odráža nielen v herectve – deklamácia textu, dodržiavanie autorských poznámok, atakďalej – ale aj v scénografii a hudbe. Takže „zámerná“ snaha urobiť tu je, bude teraz záležať na celom hereckom kolektíve, ako sa s touto nezvyčajnou a netradičnou úlohou popasuje. Nie je totiž jednoduché sa spätne vrátiť do kože ochotníka,“ približuje svoje spracovanie inscenácie Turanská.

Na 15. októbra pripravuje režisér Matúš Olha premiéru absolventského predstavenia *Lýsistrata*, o deň nato „vypukne“ ďalší ročník domáceho medzinárodného divadelného festivalu vysokých umeleckých škôl za účasti divadelníkov z Poľska, Česka, Španielska a Srbska. Zahraniční hostia nebudú chýbať ani na 11. ročníku teatrologickej konferencie v cykle *Dnes a tu*, ktorá sa v priestoroch AU uskutoční v ostatný novembrový víkend pod názvom *Divadlo ako dokument doby*.

Z ponuky Fakulty múzických umení AU upriamime pozornosť na dve akcie. 21. októbra sa uskutoční veľký koncert v banskobystrickej štátnej opere, na ktorom odznejú o. i. skladby pedagógov katedry kompozície (V. Didi, E. Krák, P. Špilák), za spoluúčinkovania speváckeho zboru *Cantica Martina* (dir. Št. Sedlický - pedagóg AU), pričom celý koncert bude dirigovať P. Tužinský (pedagóg AU). V dňoch 5. – 10. novembra t. r. sa spevácky zbor AU *Canzona Neosolium* ako jediný zbor zo Slovenska zúčastní v Bruseli veľkého koncertu „1000 voices for peace“ pri príležitosti stého výročia vypuknutia I. svetovej vojny, na ktorom za účasti ďalších 50 zborov z celého sveta odspievajú premiéru diela významného poľského skladateľa K. Pendereckého.

Nuž a v predstihu avizujeme aj veľkú výstavu prác študentov a pedagógov Ateliéru malby FVU AU, ktorá sa v spolupráci s NR SR uskutoční vo februári 2015 na Bratislavskom hrade.

(b)

VÝSTAVA BANSKOBYSŤRICKÝ ŠTUK

**OTVORENIE 20. OKTÓBRA 2014 O 18.00 H
21. 10. – 2. 11. V PISZTORYHO PALÁCI
V BRATISLAVE.**

**KURÁTORKA: EVA MASARYKOVÁ
AUTORSKÝ TEXT: PROF. EVA KAPSOVÁ**

Výstava je prierezom výsledkov 15-ročného pôsobenia Katedry sochárstva Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Katedra sochárstva divákovi predstavuje objekty, inštalácie, sochy intímnych aj rozmernejších objemov, projekty, mediálne práce, myšlienky, nápady. Okrem svojej histórie prináša aj súčasný stav, „tu a teraz“ katedry. Konfrontuje študentské a absolventské práce s prácami v súčasnosti tu pôsobiacich pedagógov. Katedru tvorí päť

ateliérov: prípravný Kontaktný ateliér pod vedením odb. as. Jozefa Suchožu, ateliér Socha a aplikované médiá pod vedením doc. Juraja Saparu, Ateliér figurálneho prejavu doc. Petra Gáspára, magisterský Ateliér figurálneho prejavu prof. Jerzyho Fobera a ateliér prof. Miroslava Brooša pod názvom Ateliér mäkká plastika a At. Ex. T. v magisterskom stupni. Krehká a zároveň pevná technológia Štuka (z tal. stucco) je zmesou z jemného piesku, vápna, prípadne sadry alebo cementu, ktorá sa používa na vrchnú vrstvu omietky. Nanáša sa v kašovitom stave a po stuhnutí je tvrdá a pomerne krehká. Pri starších architektonických stavbách sa zo štuky tvorili i plastické ozdoby, reliéfy a rímsy na vonkajších fasádach

i na stropoch a stenách kostolov, zámocných i bohatších meštianskych budovách (Wiki). V prenesenom zmysle je výstava Banskobystrický štuk tou krehkou a zároveň pevnou technológiou, ktorá zaujíma študentov Katedry sochárstva a produkuje vrchnú vrstvu výtvarnej, vizuálnej kultúry v srdci Slovenska. Pohráva sa aj s nemeckým slovom „meisterstück“, čo je snom a cieľom výuky a perspektívou pedagogickej práce spoločenstva katedry. Výstavu podporilo grantom Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky.

Eva Masaryková

DOBRÉ MENO AKADÉMIE UMENÍ POMÁHA ŠÍRIŤ ACADEMY BIG BAND ORCHESTRA

ZNÁME OSOBNOSTI

AKO JEDNOTIACI MOMENT

Academy Big Band Orchestra (ABBO) vznikol pri Akadémii umení v Banskej Bystrici len v roku 2010, no ohlasy na jeho doterajšie účinkovanie presiahli nielen lokálny či regionálny rámec. Mnohí si akiste spomenú na januárový novoročný koncert v Cikkerovej sieni tunajšej radnice, ktorého špeciálnym hosťom bol renomovaný gitarista, skladateľ a aranžér Matúš Jakabčic, a ešte dnes im pri tom naskočia zimomriavky. Takže iný dôvod na debatu s členom orchestra, hráčom na bicích nástrojoch a tunajším rodákom Mgr. Petrom Solárikom (37) vari ani netreba hľadať.

Peter Solárik

Teória pouča, že s postupným vývojom džezu sa menil aj big band ako jeden z jeho špecifických prejavov. Existuje názor, že progresívne big bandy sú hudbou budúcnosti. O. i. sa v ich prípade upúšťa od tradičného spôsobu sólovania, ponímania harmónie a melodických línií, ako i chápania sekciového hrania a výsledkom je neobvyklý koncept, ktorý môže upútať poslucháčov z viacerých žánrových táborov. Platí to aj v prípade ABBO? Skúste v tomto kontexte charakterizovať repertoár a produkciu ABBO.

- Je pravda, že na džezovej scéne existujú profesionálne ansámble, štýlovo pokrývajúce široké spektrum, prirodzene integrujúce najrôznejšie hudobné žánre a vplyvy najrozmanitejších kultúr ako Latino, Balkán, Orient. Je to hudba náročná na „posluch“, využívajúca komplikované harmonické štruktúry, polymetriku, polyrytmiku atď. Výsledkom je nový, neobvyklý koncept. Či to bude hudba budúcnosti, to uvidíme. Ako sa hovorí, sto ľudí, sto chutí, a to platí aj v hudbe a v džezze zvlášť. Je to o vhodnom výbere repertoáru vo vzťahu k momentálnej úrovni a preferenciám

obsadenia kapely. Osobne si myslím, že každý orchestr musí prejsť „tradičným“ repertoárom (Basie, Ellington, atď.), kde sa vybrúsi štýlovosť interpretácie, kompaktnosť zvuku, frázovanie, time, súhra. Často sa to označuje ako škola, aj keď dosiahnuť parametre originálu je skôr školou vysokou. Keď som nastúpil do ABBO pred dvomi rokmi, kapela mala slušný repertoár čo do kvantity. Voľne dostupné aranžmány, šlágre, filmové melódie, ale chýbal tomu jednotiaci moment. Vtedy mi napadlo osloviť známe osobnosti, ktoré majú pre toto obsadenie materiál. Na jednej strane je to výrazná motivácia pre kapelu, na strane druhej sú zaujímaví aj pre, povedzme, noblesnejšie kultúrne stánky. A tak v spolupráci FMU AU a PKO – neskôr mesta Banská Bystrica – vznikol cyklus koncertov ABBO a jeho hostí – doposiaľ to boli Matúš Jakabčic, Marek Pastírik, Robo Opatovský, Michaela Kukurová, Klaudius Kováč. Na koncerte sa podieľali sólisticky a prví dvaja menovaní aj autorsky. Program pozostával z ich autorskej dielne.

Možno súhlasiť s názorom, že big bandy sú v súčasnosti vcelku raritou, pričom ľudia ich vnímajú takpovediac ako retro? Vôbec, čo sa z vášho uhla pohľadu deje zaujímavého na bigbandovej scéne u nás?

- Je pravda, že big band až tak často nevidíme, ale je to skôr z dôvodu, že je pre komerčné médiá nezaujímavý, nie „in“, alebo ako ste spomenuli – retro. Z vlastných skúseností viem, že nech hráme s ABBO kdekoľvek, od prvého tónu je publikum „naše“ a so zaujatím prijíma aj poslucháčsky náročnú, prekomponovanú hudbu (Matúš Jakabčic, Marek Pastírik). Tak veľký orchestr je veľmi ťažké predať, najmä kvôli počtu členov a s tým súvisiacimi vysokými nákladmi. Už len dopraviť toľko ľudí s nástrojmi z bodu A do bodu B znamená nemalé náklady. A to nehovoríme o honorároch. V prípade profi orchestrov musíte hráčov osloviť s veľkým predstihom, pretože každý z nich je členom niekoľkých ďalších zoskupení. Napriek týmto komplikáciám máme na Slovensku niekoľko big bandov, ktoré aktívne pracujú a prezentujú sa či už koncertne, alebo komerčne – plesy a pod. U nás sú to CZ-SK

Fragment z tohtoročného novoročného koncertu ABBO v Cikkerovej sieni banskobystrickej radnice.

Big Band (M. Jakabčič), Big Band Pavla Zajačka, Big Band Konzervatória v Žiline, Swingless Jazz Orchestra Nitra, BigBand v Ružomberku, ABBO a možno aj ďalšie.

Ako vlastne funguje ABBO? Skúšate a vystupujete pravidelne či nepravidelne? Do akej miery korešponduje názov kapely s praktickým životom AU? Spomenuli ste, že s orchestrom spolupracujú známe osobnosti slovenského džezu, napr. Matúš Jakabčič, Marek Pastirik, môžu sa fajšmekri tešiť na prehlbovanie tejto spolupráce?

- ABBO funguje pri FMU AU Banská Bystrica. Pozostáva v prevažnej miere zo študentov fakulty. Skúšame pravidelne počas semestra a výsledkom je už spomínaná verejná produkcia. O. i. sme mali možnosť sa prezentovať v rámci galakonzertu pri príležitosti výročia založenia AU. Pokiaľ nám to okolnosti dovoľia, radi by sme zachovali započatú tradíciu uvádzať hudbu renomovaných osobností džezu zo Slovenska a možno časom aj zahraničných.

Pre hudobníka sú vraj klasika a džez ideálnou kombináciou. Je teda na

prospech, ak študenti hrajú mimo školských ansámblov inú ako klasickú hudbu? Jedni tvrdia, že skúsenosti získané interpretáciou rôznych hudobných štýlov obohacujú, iní vraj dogmaticky tvrdia opak. Váš názor?

- Tá kombinácia je naozaj ideálna, ved' koniec - koncov džez aj klasika v minulom storočí koexistovali a navzájom sa ovplyvňovali. Žánrová a štýlová rôznorodosť prináša rozdiely o. i. aj v interpretácii - tón, rytmus, frázovanie, artikulácia, atď. Je dôležité, aby hudobník - profesionál bol dostatočne erudovaný a zamedzil tak nevhodnému presakovaniu štýlových detailov rôznych žánrov navzájom. Paradoxne, v súčasnosti sú veľmi populárne multižánrové projekty, v ktorých sa kombinuje pop, džez, ale aj metalová hudba v sprievode veľkých klasických orchestrov. Je to najmä o vhodnosti, miere a osobných preferenciách.

Hádám nebude od veci niekoľko slov o manažovaní ABBO, súčasnom obsadení, nahratých albumoch...

- Pravdu povediac, ABBO manažéra nemá. Podujatia organizujeme svojpomoc-

ne, najčastejšie v spolupráci s mestom Banská Bystrica. Jeho primátor je naším fanúšikom a dúfame, že sa na tom zmení nič ani po jesenných komunálnych voľbách. Obsadenie orchestra sa mení s obmenou generácie študentov na AU, takže aktuálnu zostavu zistíme vždy po začatí semestra. Môžem akurát poslužiť jedným z ostatných obsadení big bandu - saxofón 1. alt Peter Sandanus, 2. alt Ján Lazorík, 1. tenor Adam Tojčík, 2. tenor Matúš Jeňo, barytón Ľubo Batka, trombón Michal Súlovský, Jozef Berky, Martin Židek, trúbka Ondrej Slávik, Aleš Turčan, Matej Krella, Lukáš Fulop, bicie Peter Solárik, kontrabas Róbert Ragan, piano Ľubo Richter. Otázka nahrávania v blízkej budúcnosti nie je zatiaľ aktuálna. To je výzva pre profesionálne zoskupenia, ABBO má primárne úlohu vzdelávať študentov v predmetnom žánri.

(ba)

foto: Vlado Bahýl

ČERSTVÝ ABSOLVENT FVU AKADÉMIE UMENÍ LUKÁŠ KRAJČÍK JE UŽ TERAZ VÝRAZNÝM ZJAVOM

PARKETU NAŠIEL V SPÁJANÍ TECHNOLÓGIÍ S GRAFIKOU

Lukáš Krajčík je čerstvým absolventom magisterského štúdia FVU AU, na svojom konte však už má pozoruhodné výstupy. Jeden z pedagógov fakulty Patrik Ševčík v ňom vidí výrazný talent s veľkou budúcnosťou. To vzbudilo našu zvedavosť, ktorú Lukáš spakruky uhasil tým, že prezradil niečo o sebe, súkromí, hlavne však o tom, čo ho ovplyvňovalo v orientácii na budúce zameranie.

Lukáš Krajčík

- Pochádzam z Topoľčian, rodičia ma od malička podporovali v každej tvorivej činnosti. Tak som sa zoznámil s výtvarným umením. Vďaka mojej veľkej záľube v práci na počítači som sa rozhodol stať sa grafikom. Na strednej škole som zmaturoval v odbore propagačná grafika. Tam padlo rozhodnutie prihlásiť sa na Akadémiu umení.

Dnes ste už čerstvým absolventom, pričom ste sa stali aj nositeľom ceny dekana. Čím ste si ju vyslúžili?

- Prvú cenu dekana som získal ešte za svoju bakalársku prácu Mŕtve Pixely. Šlo o dva linoryty slúžiace ako podklad pre rozšírenú realitu, sprostredkovanú tabletom. Ďalšiu za diplomovú prácu Grafik/art Robotik/art. Interaktívnu grafickú inštaláciu pozostávajúcu z robotov, ktorí na základe riadeného bezdrôtového prenosu a naprogramovaných algoritmov nahrádzali tlačový proces.

Študovali ste na katedre grafiky v Ateliéri docenta Igora Bencu. Kto z pedagógov vás najviac ovplyvňoval? Spočiatku ste sa vraj venovali tradičnej grafike, postupne ste prechádzali k technickým veciam, čo vyvrcholilo aj v diplomovej práci. Zvlášť sa venujete vplyvu robotiky na umenie, vaša vízia aj v diplomovke bola jasná. Chcete sa tomu venovať aj v budúcnosti?

- Kto ma ovplyvňoval? Myslím, že každý z pedagógov, čo ma učili, ale samozrejme predovšetkým docent Benca. Práve on ma nasmeroval cestou klasických grafických techník, teda hlavne linorytu. Mojou predstavou je spájanie robotiky a iných pokročilých technológií s vizuálnym umením, hlavne s grafikou. Ide mi o spájanie, hybridizovanie a prípadné nahrádzanie zažitých výtvarných postupov aktuálnymi technológiami, ktoré sú čoraz viac prítomné v bežnom živote, na základe čoho ich považujem za vhodný a aktuálny materiál a vyjadrovací prostriedok. Chcel by som sa tomu venovať aj v budúcnosti, čo bolo vlastne dôvodom, prečo som sa prihlásil na doktorandské štúdium.

Ako vravíte, od októbra nastupujete na doktorandské štúdium. Znamená to, že Akadémia umení bola pre vás tou správnou voľbou? Spájate svoju budúcnosť aj s pedagogickou dráhou?

- Áno, bola to správna voľba. Ako som už spomínal, doktorandské štúdium vidím ako možnosť pokračovať v započatej práci a venovať sa jej čo najintenzívnejšie. Mám veľa záujmov, vďaka čomu ani nemám kedy premýšľať príliš dopredu, čomu som vlastne veľmi rád. Takže čas ukáže.

(b)

Fragmenty diplomovej práce Lukáša Krajčíka

VÝZNAMNÉ AKTIVITY FMU AU

V MESIACHOCH OKTÓBER A NOVEMBER 2014 FAKULTA MÚZICKÝCH UMENÍ AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI ZREALIZUJE DVA VÝZNAMNÉ UMELECKÉ PROJEKTY.

PROJEKT CLEMENS

V rámci XXI. ročníka festivalu Banskobystrické hudobné dni 2014 na pôde Štátnej opery v Banskej Bystrici uvedie 21. októbra Fakulta múzických umení Akadémie umení koncert, na ktorom odznejú diela Leoša Janáčka, Andreja Žaškovského a diela z tvorby súčasných banskobystrických skladateľov pôsobiach na katedre kompozície a dirigovania zboru FMU AU – Vojtecha Didiho, Egoňa Kráka a Petra Špiláka. Predstavujú sa nám renomované telesá – Slovenský komorný orchester Bohdana Warchala, Cantica Collegium musicum Martin, Dievčenský spevácky zbor Konzervatória J. L. Bellu v Banskej Bystrici, sólisti Mária Tomanová – soprán, Martina Masaryková – soprán,

Dušan Šimo – tenor, Adam Marec – gitara, Andrej Sontág – trúbka, recitátor Jozef Šimonovič, zbornajstri Štefan Sedlický, Miroslava Matisová, dirigenti Ewald Danel a Pavol Tužinský, ktorý prevzal umeleckú záštitu koncertu a je hlavným garantom projektu. Koncert je súčasťou projektu CLEMENS, ktorého realizácia je možná vďaka spolupráci s Fakultou múzických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici, Štátnou operou v Banskej Bystrici a predovšetkým za finančnej podpory KEGA MŠVVAŠ SR.

PROJEKT „1000 VOICES FOR PEACE“

V dňoch 5.–10. novembra 2014 sa miešaný spevácky zbor Canzona Neosolium Akadémie umení v Banskej Bystrici zúčastní ako jediný spevácky zbor za Slovensko celosvetového projektu pod názvom „1000 voices for peace“ v belgickom Bruseli.

Okrem samostatného koncertu, pod vedením dirigenta a pedagóga FMU AU doc. Štefana Sedlického, ArtD., na ktorom o. i. zaznejú aj dve premiéry slovenských skladateľov Vojtecha Didiho a Petra Špiláka, uvedie spevácky zbor svetovú premiéru diela Oratórium za mier Krysztofa Pendereckého. Dielo bolo skomponované pri príležitosti 100. výročia začiatku 1. svetovej vojny a bude uvedené za spoluúčasti ďalších 35 speváckych zborov z celého sveta. Jeho premiérové uvedenie je naplánované na 9. novembra t. r. v Koekelbergovej bazilike, v spolupráci s bruselskou filharmóniou s dirigentom Andreasom Mustonenom. Koordinátorom projektu je hudobný skladateľ, pedagóg a prodekan FMU AU Mgr. art. et Mgr. Peter Špilák, PhD., ako manažérka sa na projekte podieľa prodekan FMU AU doc. Jana Škvarková, ArtD. Prajeme nášmu akademickému speváckemu zboru veľa úspechov.

(jš)

CENA J. BAHÝĽA S NAŠOU ÚČASŤOU

OD ROKU 1999 PREDSEDA ÚRADU PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA SR UDELUJE CENU JÁNA BAHÝĽA ZA MIMORIADNE HODNOTNÉ PRIEMYSELNOPRÁVNE CHRÁNENÉ SLOVENSKE RIEŠENIE. SIEDMY ROČNÍK CENY USPORIADAL ÚPV SR ZAČIATKOM OKTÓBRA V PRIESTOROCH HISTORICKEJ RADNICE V BANSKEJ BYSTRICI.

O cenu sa súťaží na základe štatútu a predseda úradu ju udeľuje v troch kategóriách: stredné a veľké podniky s 50 a viac zamestnancami – individuálni prihlasovatelia, malé podniky a mikropodniky do 49 zamestnancov – vysoké školy a výskumné centrá. Ocenení získavajú medailu s portrétom konštruktéra a vynálezcu vrtulníka Jána Bahýľa, diplom a finančnú prémie. Do súťaže sa tentoraz prihlásil rekordný počet uchádzačov o cenu v jednotlivých kategóriách, z ktorých hodnotiacia komisia vybrala skutočne inovatívne a inšpiratívne riešenia. Cieľom súťaže je oceniť a verejne

podporiť úsilie slovenských vynálezcov. Úrad aj týmto spôsobom motivuje a podporuje rozvoj tvorivosti na Slovensku. Keďže ide v našom meste o prestížne a ojedinelé podujatie, oslovil ÚPV SR Akadémiu umení v Banskej Bystrici ako svojho partnera o spoluprácu pri zabezpečení kultúrneho programu v rámci oficiálneho odovzdávania ocenení Jána Bahýľa. Napokon, aj týmto spôsobom môžu študenti prezentovať svoje zručnosti a umelecké nadanie.

Program zastrešila FMU AU, vystúpila v ňom speváčka – doktorandka Mgr. art. Mária Detvaj Sedlárová s klavírnym sprievodom Mgr. art. Zulfizar Zázrivej, PhD. S príhovormi vystúpili predseda úradu Mgr. Ľuboš Knoth a primátor mesta Peter Gogola, súčasťou programu bol krátky filmový šot o J. Bahýľovi.

(b)

foto: vb

„ARABSKONOCOVANIE“ PO ŠTUDENTSKY

Panelákový dom. Horúci júnový podvečer. Pokazené potrubie. Voda, strácajúca sa na siedmom poschodí. Východisková situácia pre to, aby sa nám behajú medzi suterénom a siedmym poschodím, hľadajúc vodu, otvárala fatamorgána orientálneho sveta.

Petra Kovalčíková

POHYBOVO – VIZUÁLNA ČINOHRA

„Arabská noc“ sa stala magisterskou prácou študentky réžie Petry Kovalčíkovej, ktorá spolupracovala v inscenačnom tíme s Katarínou Vozárovou, poslucháčkou dramaturgie a scénografom Michalom Bugáňom, ktorý absolvoval štúdium scénografie na DAMU v Prahe. Herecké obsadenie spolu s alternáciami ženských postáv tvorili študenti druhého, štvrtého a piateho ročníka herectva: Filip Hajduk, Romana Packová / Petra Ševčíková, Jana Szendreiiová / Petra Kriváčková, Jakub Muranský a Martin Juríček. Pedagogické vedenie inscenácie zabezpečili Jan Vedral a Katarína Burdová.

Súčasná hra Rolanda Schimmelpfenniga „Arabská noc“ mala na Akadémii umení v Banskej Bystrici premiéru 5. a 6. marca 2014. Tento text, často kvôli forme, akou je písaný, označovaný tiež postdramatický, sme sa rozhodli ukotviť v priestore ako pohybovo - vizuálnu činohru s využitím postmoderných scénických vyjadrovacích prostriedkov. „Arabská noc“ sa v interpretačnom smere zaoberá pôvodom konania postáv v ich hraničných situáciách. Impulzom k tomu, aby postavy počas hry podnikli cestu do svojho podvedomia, sa stáva pokazené potrubie. A tak, v jeden horúci júnový večer prostredníctvom kumulácií katastrof, postavy, ktoré vykro-

čili zo svojho stereotypného správania, spoznávame zvnútra – cez ich myšlienky, predstavy, túžby a sny.

TRI FESTIVALOVÉ ODOZVY

Po premiére na domovskej scéne sa začalo prenocovanie „Arabskej noci“ v podobe participácie na medzinárodných divadelných festivaloch. Prvé „arabské nocovanie“ sa uskutočnilo v máji t. r. na študentskom divadelnom festivale Zlomvaz organizovanom študentmi DAMU v Prahe. „Arabská noc“ zaujala najmä scénografickou a režijnou - dramaturgickou zložkou. Herecká zložka zarezonovala najmä v súvislosti s výkonmi Filipa Hajduka a Martina Juríčka. Druhým – júnovým „prenocovaním“ Arabskej noci bola účasť na festivale slovenských divadiel Dotyky a spojenia v Martine. Inscenácia bola súčasťou kategórie Junior, ktorá tradične patrí študentským predstaveniam z AU a VŠMU. Podľa festivalovej kritiky „Arabská noc“ oslovila martinské publikum hereckým výkonom Romany Packovej, zaujímavou režijnou spracovaným pulzovaním naratívu a mimotextovými vložkami ako pohybové etudy či spomalené pantomímy, ktoré ovplyvňovali divákov chápanie deja a celkový charakter inscenácie. Môžeme konštatovať, že v tomto prípade rovnako zarezonovala scénografia a režijnou - dramaturgický prístup, ktoré

sa snažili poskytnúť kľúč k dramatickému dielu a prispieť týmto spôsobom k čitateľnosti deja. Do tretice sa „arabsky nocovalo“ v Srbsku v Báčskom Petrovci v rámci 19-teho ročníka Petrovských divadelných dní. Napriek tomu, že festivalu sa zúčastnili zväčša profesionálne súbory, študentské predstavenie „Arabská noc“ si aj tu našlo svojho diváka. Zaujímavým faktorom počas hostovaní bolo nielen prispôbiť sa priestorovým podmienkam jednotlivých divadiel, ale aj sledovať odozvy od publika. Srbsko bolo výnimočné svojou domácou atmosférou a reakcie sa líšili od tých, ktoré sme zaznamenali v Prahe alebo Martine. Už po prvej tme nastal potlesk, ojedinelý zjav, ale príjemne prekvapil. Pražské hľadisko tvorili zväčša študenti, ktorí vnímavo reagovali na detaily inscenácie. Martinský divák sústredil pozornosť skôr na groteskne vyhrotené situácie a tempo - rytmus, kým v Srbsku divákov zaujali pohybové zložky predstavenia a celkové uchopenie hry. Akokoľvek, dúfame, že inscenácia naplnila idey a požiadavky jednotlivých festivalov a za možnosť takýchto „arabsko - nočných prenocovaní“ ďakujeme.

(pk, kv)

STRET(NUTIE) GENERÁCIÍ

... fotografická súťaž s podnázvom „Politika, fotografia a každodennosť“ určená študentom vysokých a stredných škôl na Slovensku vyhlasovaná pri príležitosti 25. výročia Nežnej revolúcie.

Vyhlasovatelia súťaže:

WMCES

(Wilfried Martens' Centre for European Studies)

a Inštitút pre moderné Slovensko

1. tejto súťaže sa môžu zúčastniť študenti vysokých a stredných škôl pôsobiach na Slovensku, alebo slovenskí študenti študujúci v zahraničí

2. téma: Politika, fotografia a každodennosť politického života na Slovensku

3. prihlasované fotografie môžu tvoriť sériu 3 až 8 fotografií, alebo sólo fotografie, pričom v oboch prípadoch počet prihlasovaných fotografií nemôže presiahnuť 8

4. fotografie môžu byť nafotografované v období od 1. januára 2010 dodnes (resp. do termínu prihlásenia)

5. súťažné fotografie je potrebné zaslať na nosiči (CD/DVD) v dvoch veľkostiach:
a. na tlač v rozlíšení 300 dpi, veľkosť 30 x 40 cm, vo formáte JPG nekomprimované alebo vo formáte tif.
b. na prezentáciu v rozlíšení 600 x 800 dpi vo formáte JPG (náhľadová, resp. prezentačná veľkosť)

6. fotografie menšej veľkosti označte, prosím, ako „náhľad“

7. prihláška do súťaže musí obsahovať: meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu, telefonický, e-mailový kontakt a podpis prihlasujúceho sa a názov fotografií, resp. názov série (s krátkym popisom) fotografií

8. prihláška musí, zároveň, obsahovať súhlasné stanovisko s týmto: „Podpísaním prihlášky potvrdzujem, že som oboznámený/á s podmienkami súťaže a súhlasím s nimi. Prihlásením sa do súťaže zároveň udeľujem svoj súhlas s použitím svojich fotografií na účely propagácie tejto súťaže. Potvrdzujem, že som jediným autorom/autorkou prihlásených fotografií a že v prípade fotografií, na ktorých sú zobrazené osoby, disponujem aj súhlasom

týchto osôb na ich zverejnenie. Zároveň vyhlasujem, že ak sa preukáže opak, som si vedomý/á skutočnosti, že všetky prípadné nároky poškodených osôb v súvislosti so zverejnením fotografií budem znášať sám/sama v zmysle platných právnych predpisov Slovenskej republiky.“

9. prihlášky a samotné fotografie zašlite, prosím NIE doporučene, na adresu Inštitút pre moderné Slovensko, Šancová 70, 811 05 Bratislava 1 najneskôr do 31. októbra 2014 v obálke s označením „súťaž“

10. zásielky odoslané po tomto termíne nebude možné spracovať, a preto nebudú hodnotené

11. hodnotenie súťaže je jednokolové; spomedzi súťažných fotografií (sérii fotografií) vyberie trojčlenná porota zložená z odborníkov na fotografiu a spoločenských vedcov 10 až 20 fotografií viacerých autorov

12. takto vybrané fotografie – víťazné diela – budú vystavené na podujatí pri príležitosti 25. výročia Nežnej revolúcie (ktoré organizuje Inštitút pre moderné Slovensko v Bratislave, v Starej tržnici) a stanú sa súčasťou katalógu, ktorý bude pri tejto príležitosti spracovaný

13. vyhlásenie výsledkov sa uskutoční 17. novembra 2014; o podrobnostiach vyhlasovania výsledkov budú všetci zúčastnení informovaní vopred e-mailom

ZAZNAMENALI SME

POŽIADAVKY VYSOKÝCH ŠKÔL

Slovenské vysoké školy žiadajú od ministra školstva Petra Pellegriniho peniaze na päťpercentné zvýšenie plátov nepedagogických zamestnancov, ktoré vyrokovali odborári s vládou. Požadujú tiež zmeny v dotáčnych zmluvách, na základe ktorých by sa zmenil spôsob zvyšovania plátov vysokoškolských učiteľov. Na základe dohody medzi školskými odborármi a vládou mali platy učiteľov v roku 2014 stúpnuť o tri percentá, pričom rektori chcú, aby sa o tri percentá zvýšili tarifné platy. Ďalej v zmluve zakotviť, aby termín a spôsob vyplatenia peňazí, určených na trojpercentné zvýšenie, bol v kompetencii vysokých škôl. Tie v tomto roku obdržali rozdelenie dotácií od ministerstva školstva až v apríli, od začiatku roka dostávali na mesiac menej než dvanástinu minuloročného rozpočtu.

REKTOR OLHA PODPORIL NOSKA

Ako je známe, na post primátora Banskej Bystrice kandiduje aj riaditeľ banskobystrickej Detskej fakultnej nemocnice Ján Nosko. Do novembrových komunálnych volieb pôjde ako nezávislý kandidát. Nosko väčšinu svojho profesionálneho života zasvätil starostlivosti o detských pacientov, je uznávaným pediatrom a kardiológom. V ostatných šiestich rokoch pôsobí ako vrcholový manažér. Na oficiálne oznámenie Noskovej kandidatúry zavítali aj jeho podporovatelia, o. i. rektor Akadémie umení Matúš Olha.

ZA JOZEFOM MALÍKOM

Dňa 26. júla 2014 vo veku nedožitých 62 rokov náhle zomrel v Hornej Potôni koncertný klavirista a dlhoročný korepetítor Opery SND Jozef Malík. V ostatnom čase ho viazala spolupráca s FMU AU v Banskej Bystrici. Posledná rozlúčka so zosnulým Jozefom Malíkom bola 1. augusta 2014 v bratislavskom krematóriu. Česť jeho pamiatke.

ZAMESTNANCI BRIGÁDNICKY

Keďže boli prázdniny, aktivitami naša alma mater v letnom období veľmi nehyrila. No predsa len. Zamestnanci školy absolvovali brigádu pri čistení napadnutých konárov a kosbe v parku kaštiela Radvanských, s objektom ktorého, ako je známe, má Akadémia umení ušľachtilý investičný zámer.

HORIZONTY UMENIA 2

Akadémia umení v Banskej Bystrici pod záštitou rektora doc. Mgr. art. Matúša Olhu, PhD. organizuje medzinárodnú webovú konferenciu Horizonty umenia 2. Konferencia poskytuje priestor autorom, interpretom, teoretikom a vedcom, pedagógom, organizátorom. Cieľom konferencie je prezentácia názorov a výsledkov umeleckej, vedecko - výskumnej a pedagogickej práce v oblasti dramatického, hudobného, výtvarného, tanečného a filmového umenia. Z konferencie bude vydaný recenzovaný elektronický zborník, ktorý obdrží každý aktívny účastník kon-

ferencie. Konferencia bude prebiehať na webovej stránke Akadémie umení. Webová stránka na vkladanie príspevkov bude prístupná od 1. 10. 2014 do 31. 10. 2014. V tom čase je možné na webovej stránke vstúpiť aj do diskusie a reagovať na uverejnené príspevky.

WORKSHOP FIGURÁLNEJ KRESBY

Záver mesiaca september patril na tunajšej fakulte výtvarných umení Workshopu figurálnej kresby 2014 prof. Borisa Jirkú.

(b, in)

NAŠI JUBILANTI

JÚL 2014

50 rokov
Mgr. art. Igor Fábera, ArtD.

AUGUST 2014

50 rokov
Mgr. Ingrid Dobišová

SEPTEMBER 2014

55 rokov
doc. Mgr. art. Matúš Olha, PhD.

60 rokov
prof. PhDr. Daniela Fobelová, PhD.

OKTÓBER 2014

60 rokov
Eva Mojžišová

Jubilantom v mene zamestnancov, študentov a sympatizantov školy srdečne blahoželá a do ďalších rokov praje redakčná rada veľa zdravia, šťastia, inšpirácie, tvorivých síl a pohody v osobnom i profesionálnom živote.

FERMAN DIVADLA AKADÉMIE UMENÍ V BANSKEJ BYSTRICI

OKTÓBER 2014

UTOROK 7. 10. 2014, 17:00 H, SKÚŠOBŇA 232 FDU AU VLADIMÍR HURBAN VLADIMÍROV: 6X1 (VEREJNÁ GENERÁLKA)

Pedagogické vedenie: Matúš Olha, Dana Turanská, Jana Fedešová,
Hrajú: Študenti 3. ročníka bakalárskeho stupňa herectva

STREDA 8. 10. 2014, 18:30 H, SKÚŠOBŇA 232 FDU AU VLADIMÍR HURBAN VLADIMÍROV: 6X1 PREMIÉRA

Šesť doteraz nehraných jednoaktoviek dolnozemskeho dramatika, ktorý svojou tvorbou predbehol dobu, v ktorej žil (1884–1950). Jeho krátke hry sú poznačené vplyvmi európskej moderny (symbolizmus, impresionizmus), s ktorou sa dostal do priameho styku ako študent vo Viedni.

Pedagogické vedenie: Matúš Olha, Dana Turanská, Jana Fedešová, Hrajú: Na Veľký piatok: Michaela Piesyk, Matúš Šťastniak, Barbora Bušovská, Dokončenie: Samuel Borsík, Katarína Čudejková, Keď sa schladí: Tomáš Ivanka, Adriana Pešinová, Podobná: Alžbeta Cingelová, Matúš Buch, Beáta Eibenová, Peter Golian, Boj: Martin Juriček, Eva Javorská, Žobrák: Matúš Šťastniak, Peter Golian, Barbora Bušovská

UTOROK 14. 10. 2014, 17:00 H, DIVADELNÁ SÁLA FDU AU ARISTOFANES: LYSISTRATA VEREJNÁ GENERÁLKA

(absolventské predstavenie 1. ročníka magisterskeho stupňa herectva)
Réžia: Matúš Olha, Dramaturgia: Veronika Pachová, Hrajú: študenti 2. ročníka bakalárskeho a 1. ročníka magisterskeho stupňa herectva

UTOROK 14. 10. 2014, 19:00 H, DIVADELNÁ SÁLA 232 VLADIMÍR HURBAN VLADIMÍROV: 6X1

Pedagogické vedenie: Matúš Olha, Dana Turanská, Jana Fedešová,
Hrajú: Študenti 3. ročníka bakalárskeho stupňa herectva

STREDA 15. 10. 2014 O 18:30, DIVADELNÁ SÁLA FDU AU ARISTOFANES: LYSISTRATA PREMIÉRA

(absolventské predstavenie 1. ročníka magisterskeho stupňa herectva)
Réžia: Matúš Olha, Dramaturgia: Veronika Pachová, Hrajú: Nikola Berčíková, Veronika Čépeová, Mária Görögová, Adam Herich, Matej Kováčik, Tomáš Krištof, Martina Mesiariková, Erika Petrincová Marek Rozkoš, Jana Štafurová, Zuzana Štelbaská, Natália Vaňová a študenti 2. ročníka herectva

ŠTVRTOK 16. 10. 2014, PIATOK 17. 10. 2014, SOBOTA 18. 10. 2014, NEDEĽA 19. 10. 2014, DIVADELNÁ SÁLA FDU AU ARTORIUM – MEDZINÁRODNÝ FESTIVAL DIVADELNÝCH ŠKÔL ORGANIZOVANÝ AU V BANSKEJ BYSTRICI

Počas festivalu sa Vám predstavia inscenácie nasledujúcich škôl:

- Akadémia umení v Banskej Bystrici, Slovensko
- Akademie muzických umění Praha, Česko
- Univerzitet u Novom Sadu – Akademija umetnosti, Srbsko
- Akademia Teatralna im. Aleksandra Zelwerowicza w Warszawie, Poľsko
- School of Dramatic Art of Murcia, Španielsko

Úplný program a detailné informácie o festivale nájdete na:

www.artorium.aku.sk alebo na facebooku pod názvom: Artorium

PONDELOK 20. 10. 2014, 19:30 H, MIESTNOSŤ Č. 107, FDU AU J.G.TAJOVSKÝ: HRIECH

„Kto z vás je bez hriechu, nech prvý hodí do nej kameň.“ (Jn, 8,7)
Réžia: Jana Ovšonková, Pedagogické vedenie: Katarína Burdová, Jaroslav Sisák, Účinkujú: Veronika Čépeová / Jana Štafurová, Mária Görögová / Martina Mesiariková, Marek Rozkoš, Tomáš Krištof

UTOROK 21. 10. 2014, 19:30 H, DIVADELNÁ SÁLA 232 VLADIMÍR HURBAN VLADIMÍROV: 6X1

Pedagogické vedenie: Matúš Olha, Dana Turanská, Jana Fedešová, Hrajú: Študenti 3. ročníka bakalárskeho stupňa herectva

STREDA 22. 10. 2014, 18:30 H, DIVADELNÁ SÁLA FDU AU ARISTOFANES: LYSISTRATA

(absolventské predstavenie 1. ročníka magisterskeho stupňa herectva)
Réžia: Matúš Olha, Dramaturgia: Veronika Pachová, Hrajú: študenti 2. ročníka bakalárskeho a 1. ročníka magisterskeho stupňa herectva

ŠTVRTOK 23. 10. 2014, 18:30 H, DIVADELNÁ SÁLA FDU AU D. GOGGIN: MNÍŠKY

Hostovanie, Súkromné konzervatórium Dezidera Kardoša, Prešov
Réžia: Marián Marko. Hrajú: Iveta Mencáková, Iveta Tomášková, Dominika Šutáková, Petronela Harčariková, Petra Dzuríková, Frederika Kaminská, Annamária Haboráková, Kristína Orišková, Orchester: Viliam Stanek, Michal Brandys, Kristián Bandy, Dominika Billa, Filip Lipka, Jozef Michalko, Juliána Bujňáková, Kristína Ondovová, Filip Činčala, Valéria Uherová, Tomáš Bocko

PONDELOK 27. 10. 2014, 17:00 H, D44 ANNA F.

(monodráma študentky 5. ročníka herectva)
Scenár: Katarína Pirohová, Réžijná spolupráca: Katarína Pirohová, Pedagogické vedenie: Richard Sanitra, Jana Olhová, Účinkuje: Miriama Gajdošová

UTOROK 28. 10. 2014, 19:30 H, DIVADELNÁ SÁLA 232 VLADIMÍR HURBAN VLADIMÍROV: 6X1

Pedagogické vedenie: Matúš Olha, Dana Turanská, Jana Fedešová,
Hrajú: Študenti 3. ročníka bakalárskeho stupňa herectva

STREDA 29. 10. 2014, 18:30 H, DIVADELNÁ SÁLA FDU AU ARISTOFANES: LYSISTRATA

(absolventské predstavenie 1. ročníka magisterskeho stupňa herectva)
Réžia: Matúš Olha, Dramaturgia: Veronika Pachová, Hrajú: študenti 2. ročníka bakalárskeho a 1. ročníka magisterskeho stupňa herectva

WORKSHOP MONOTYPIE VO FÍNSKOM OULU

V máji sa na pôde Oamk – Univerzity aplikovaných vied vo fínskom Oulu odohral piaty medzinárodný Workshop monotypie. Workshop realizovala Katedra grafiky FVU AU v Banskej Bystrici pod vedením odborného asistenta Mgr. art. Patrika Ševčíka, ArtD. v rámci projektu Erasmus. Zúčastnilo sa ho 10 študentov. Monotypia ako grafická technika spočíva v nanášaní farby na hladký povrch a následné prenesenie na papier. Workshop bol rozdelený do niekoľkých blokov, kde systematicky poskytoval informácie a praktické ukážky s monochromatickou tlačou, dvoj a viac farebnými výtlačkami. Workshop bol zameraný aj na alternatívne možnosti využitia tejto grafickej techniky. Okrem základných poznatkov a zručností mali študenti možnosť experimentovať s materiálom v tejto technike. Ocenili tak široké možnosti jej využitia a praktický prínos pre štúdium. Výsledné práce boli vystavené v Galerii 0 v priestoroch univerzity.

(ps)
foto: ps

KURZ POČÍTAČOVEJ GRAFIKY PRE FÍNSKYCH ŠTUDENTOV

Fínski študenti na univerzite Oulu mali možnosť sa prihlásiť na dvojročný kurz počítačovej grafiky 2D Motion Graphics a Motion Design pod vedením prorektora Fakulty výtvarných umení AU v Banskej Bystrici PaedDr. Mgr. Petra Vítka. Jeho prvá časť sa realizovala v septembri. Účastníci kurzu v tomto termíne získali základy animácie a kompozície vo

video editore – Adobe After Effects. Osvojili si efekty animácie. V závere kurzu boli schopní miešať rôzne obrazy pomocou masiek, používať rôzne vnorené kompozície, vytvárať a manipulovať s 3D vrstvami. Peter Vítka sa do Oulu vrátil v máji, kedy kurz pokračoval svojou druhou časťou. Tá bola zameraná na posilnenie praktických zručností so softvérom. Študenti

už skúšali spájať videosúbory, vektorové a rastrové súbory do jedného výstupu so zvukom. Počas kurzu sa naučili tiež klúčiť na zelené plátno. Peter Vítka na záver vyhodnotil prácu študentov a ohodnotil ich.

(ps)

ART3 – Vydáva Akadémia umení, Ulica J. Kollára 22, 974 01 Banská Bystrica. Adresa redakcie: Rektorát AU, miestnosť č. 120, tel. 048 / 414 51 20, fax: 048 / 414 51 09, mobil: 0908 999 598, e-mail: ben01@centrum.sk, internet: <http://www.aku.sk>. Vychádza raz štvrtročne, nepredajné. Šéfredaktor: Mgr. Ján Beňuška, redakčná rada: doc. Mgr. art. Matúš Olha, PhD., prof. PaedDr., Mgr. et Mgr. Vojtech Didi, doc. PhDr. Ján Sládeček, PhD., doc. Juraj Sapara, akad. soch., Mgr. Ján Beňuška. Grafický design a DTP spracovanie: Mgr. art. Patrik Ševčík, ArtD. Tlač: Lonfinger s. r. o., Lutilla